

Mál nr. 156/2022

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Starfsörorkutrygging.

Upplýsingaskylda vátryggðs. Erlent vátryggingafélag.

Gögn.

1. Málskot móttakið 23. mars 2022, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 9. september 2022, ásamt fylgiskjöllum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 27. september 2022.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 4. október 2022.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M sótti um starfsörorkutryggingu hjá erlenda vátryggingafélaginu V í gegnum tryggingamiðlunina X með beiðni dags. 11. nóvember 2017. Með tjónstilkynningu dags. 9. ágúst 2021 sótti M um bætur úr tryggingunni vegna fjórhjólaslyss sem hann lenti í þann 26. júní 2021. Afleiðingar slyssins voru slitinn tvíhöfði á vinstri hönd. X f.h. V hafnaði bótaskyldu með bréfi dags. 5. október 2021 á þeim grundvelli að veruleg ósamræmi hafi komið í ljós milli þeirra upplýsinga sem fram komu í sjúkraskrá M og þess sem upplýst var í umsókn um trygginguna. Þannig hafi ekki verið getið um tiltekin alvarleg heilsufarsvandamál sem voru til staðar við umsókn. Var tryggingin þar að auki felld niður og iðgjald frá upphafi tryggingarinnar endurgreitt.

M krefst bóta úr starfsörorkutryggingu sinni hjá V og vísar því á bug að hafa veitt félaginu rangar upplýsingar við töku tryggingarinnar. Hann hafi veitt V réttar og fullnægjandi upplýsingar eftir bestu vitund. Hann hafi svarað spurningum í staflíðum C og E í gr. 10 játandi. Í spurningu C, er óskað eftir þeim upplýsingum hvort M hafi einhvern tímann þjáðst af: „Brjóslosi eða tognað í neðra baki eða fundið fyrir öðrum vandamálum tengdum mænu, kviðsliti eða einhverskonar einkennum gigtar og slitgigtar.“ Í spurningu E er óskað eftir upplýsingum um eftirfarandi atriði er varða heilsufar M en þar segir: „Einhver önnur einkenni eða meiðslir sem þurft hafa lækni meðferð síðustu þrjú ár eða gætu þurft það í framtíðinni.“ Telur M orðalag ofangreindra spurninga sé almennt og afmarki að verulega litlu leyti, hvaða einkenni M búi við fyrir töku tryggingarinnar. M byggir á, að hafi V talið að svör M væru óskýr eða ekki nægilega ítarleg, hafi það staðið V nær, að óska eftir ítarlegri svörum um heilsufar M við töku tryggingarinnar. Telur M fullyrðingar M um að tryggingin hefði aldrei verið veitt hefðu réttar upplýsingar legið fyrir um heilsufar M geti ekki staðist. Í öndverðu hafi V fengið fullnægjandi upplýsingar um fyrri heilsufar M, m.a. verið upplýstur um fjölmörg heilsufars vandamál sem M hafi glímt við á þeim tíma sem tryggingin var tekin.

X hefur f.h. V hafnað bótaskyldu með vísan til 83. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga. Byggir V á því aðallega að M hafi borið við umsókn um trygginguna og endurnýjanir að svara spurningum eftir bestu vitund og samvisku sbr. lokamálslið 1. mgr. 82. gr. laga nr. 30/2004. Það hafi hann augljóslega ekki gert þar sem gögn málsins staðfesta annað. Verulegt ósamræmi hafi komið í ljós milli þeirra upplýsinga sem fram koma í sjúkraskrá og þess sem M upplýsti um í umsókn sinni um trygginguna og við endurnýjun. Vísar V til sjúkraskrárfærslu frá 9. mars 2018 þar sem fram kemur að M hafi lent í alvarlegu slysi fyrir um 20 árum þar sem hægri fótleggur brotnaði. M hafi kvartað undan slitgigt í hnjám og fengið hálflið í hægra hné árið 2012. Einnig kemur fram að undanfarin ár hafi M verið allur stirðari og vakni oft með verki að nóttu eða morgni í báðum fótleggjum. Hann hafi haft stirðleika og verki í öxlum, stundum dofa í báðum handleggjum og höndum að nóttu. Sjúkraskrá beri enn fremur með sér reglulega ávísun lyfja ásamt því að getið er um liðspeglunaraðgerð á hné stuttu fyrir umsókn um trygginguna eða þann 9. maí 2017 og greiningu kviðslits. Um öll þessi atriði bar M að upplýsa um við umsókn um trygginguna og hefði það leitt til þess að trygging hefði aldrei verið veitt. V telur að spurningar hafi verið skýrar og gefið M tilefni til ítarlegri upplýsingagjafar. Ákvörðun um að samþykka trygginguna byggði meðal annars á þeirri yfirlýsingu M að hann væri við góða heilsu (svar við spurningu nr. 14) og því að í frekari upplýsingum við svör tiltekur M sérstaklega að hann hafi náð fullum bata. Þannig hafi V ekki haft sérstaka ástæðu til að kalla eftir frekari upplýsingum. Telur V að forsendur hafi verið til að hafna kröfu M vegna rangrar upplýsingagjafar, sbr. 82. og 83. gr. laga nr. 30/2004.

Álit.

Ágreiningur þessa máls snýst um það hvort M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína við tryggingatöku á þann hátt að það leiði til þess að bótaréttur vegna slyss sem M varð fyrir þann 26. júní 2021 falli niður á grundvelli 1. eða 2. mgr. 83. gr. um vátryggingarsamninga. Samkvæmt 1. mgr. 83. gr. laganna ber félagið ekki ábyrgð ef upplýsingaskylda er vanrækt með sviksamlegum hætti. Eins og fram kemur hér að ofan sótti M um trygginguna í desember 2017. Fyllti hann út umsókn og svaraði þeim spurningum sem þar voru lagðar fyrir hann. Svaraði hann játandi tveimur spurningum varðandi heilsufar sitt þ.e. C og E lið spurningar nr. 10. Verður þannig að telja að þessi jákvæðu svör hafi gefið V tilefni til að bregðast við og afla nánari upplýsinga við áhættumat sitt, sérstaklega í ljósi þess að M svarar því játandi að hafa einhvern tíma þjáðst af einhverjum öðrum einkennum eða meiðslum sem þurft hafa lækni meðferð síðustu þrjú ár eða gætu þurft í framtíðinni án nánari útskýringa eða upplýsinga í þar til ætluðum reit umsóknarinnar. Hvað varðar spurningu nr. 14 þar sem spurt er hvort umsækjandi sé fyrir utan svör sem gætu bent til annars, við góða heilsu, þá er orðalag þeirrar spurningar háð persónulegri upplifun umsækjenda og því ekki unnt að líta svo á að M hafi gefið rangt svar við þessari spurningu, sérstaklega með tilliti til svara hans við spurningum 10.C og E. Að því virtu verður ekki talið að M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína með sviksamlegum hætti en fyrir því ber V sönnunarbyrði og hefur sú sönnun ekki tekist.

Þá kemur til skoðunar hvort skilyrði 2. mgr. 83. gr. laganna séu uppfyllt. Þar kemur fram að fella megí ábyrgð félagsins niður í heild eða að hluta ef vátryggingartaki eða vátryggður hafi ella vanrækt upplýsingaskyldu sína í þeim mæli að ekki telst óverulegt. Með vísan til þess sem fram kemur hér að ofan og að virtum öllum gögnum málsins verður jafnframt að telja að vanræksla M hafi verið óveruleg. Svör hans við spurningum á umsókn um trygginguna gáfu til kynna að hann byggði við ýmiss fyrri einkenni frá stoðkerfi og að hann hefði önnur einkenni eða meiðsli sem þurft hafa lækni meðferð síðustu þrjú ár eða gætu þurft það í framtíðinni. Gaf M ekki nákvæmar upplýsingar um jákvæð svör sín í umsókninni og að vissu leyti ónákvæmar upplýsingar hvað dagsetningar fyrri áverka varðar varðar en þó ekki á þann hátt að unnt sé að telja að vanræksla á upplýsingaskyldu teljist vera veruleg. Verður heimild V til að fella niður ábyrgð sína, í heild eða hluta, ekki byggð á 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga. Samkvæmt öllu framansögðu er bótaréttur M úr starfsörorkutryggingu hans hjá V því til staðar.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr starfsörorkutryggingu hjá V.

Reykjavík, 1. nóvember 2022.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir